



Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kommunal och regional finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt

LI2026/01127

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden.

Konkurrensverket besvarade remissen av Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt¹ i maj 2025.² Då förslaget i föreliggande promemoria är en utveckling av förslagen som lämnades i den rapporten görs i relevanta fall jämförelser med de förslag som lämnades i den och de synpunkter Konkurrensverket framförde i den remissen. Rapporten refereras i detta remissvar till som Trafikverkets rapport.

Avsaknad av lämplighetsbedömning vid inrättande av allmän trafikplikt

Enligt promemorians förslag ska Trafikverket vid ett förslag från en kommun eller region om att allmän trafikplikt ska införas på en flyglinje pröva om den föreslagna allmänna trafikplikten är förenlig med EU:s lufttrafikförordning.³ I Trafikverkets förslag innefattade motsvarande prövning utöver förenlighetsbedömningen även en lämplighetsbedömning.

Vid prövning enbart utifrån EU:s lufttrafikförordning finns inga krav på att en sådan ska ta hänsyn till hur införandet av allmän trafikplikt på en linje påverkar

¹ Trafikverket, Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt, Publikationsnummer 2025:005.

² Konkurrensverkets yttrande över Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt, dnr 406/2025.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (omarbetning).



marknaden i ett större perspektiv. Som Konkurrensverket påtalade i remissvaret på Trafikverkets rapport får ett lufttrafikföretag som vinner ett anbudsförfarande och tilldelas avtalet att bedriva regelbunden trafik på en linje som omfattas av allmän trafikplikt ensamrätt att bedriva trafik på linjen. Det gör att andra aktörer därmed utesluts från att trafikera linjen, vilket innebär att varje trafikavtal utifrån beslut om allmän trafikplikt innebär en begränsning av den fria marknaden.

I och med att trafikavtal utifrån beslut om allmän trafikplikt innebär ingrepp i den fria marknaden är det rimligt att en prövning utöver en förenlighetsbedömning även innefattar en lämplighetsbedömning. Därför avstyrker Konkurrensverket den justering som innebär att en lämplighetsbedömning inte är del av Trafikverkets prövning av allmän trafikplikt. Däremot tillstyrker Konkurrensverket, liksom i remissen av Trafikverkets rapport, att prövningen ska göras av Trafikverket.

Behov av uppföljning utifrån subventionsrisk

I remissvaret på Trafikverkets rapport lyfte Konkurrensverket att bestämmelserna om medfinansiering till statliga flyglinjer ställer stora krav på Trafikverkets förmåga att uppskatta kostnaderna för trafiken som ska upphandlas och särskilt vad just de utökade kraven leder till för ökade kostnader. Mot bakgrund av det framförde Konkurrensverket att det är viktigt att det över tid följs upp om utökade krav blir kostnadsdrivande och att det offentliga åtagandet utvärderas.

Konkurrensverket kan konstatera att promemorian återger och bekräftar Konkurrensverkets synpunkt, men att det inte förs något resonemang om hur sådan uppföljning säkerställs eller vem som förväntas utföra den, exempelvis om det lämpligen görs av Trafikverket eller av någon annan myndighet. Konkurrensverket ser därför anledning att upprepa inställningen att sådan uppföljning är vital för att kunna utvärdera om regeländringarna fått önskad effekt och hur de påverkar flygtrafikmarknaden.

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Nikos Tsakiridis. Föredragande har varit sakkunnige Michael Stridsberg.